

UMĚLÁ INTELIGENCE VE SPORTU

KDE NÁM MŮŽE POMOCI A NA CO SI MUSÍME DÁT POZOR?

TEXT Bára Straková, Aegis Law FOTO Shutterstock.com, Aegis Law

Umělá inteligence se stává součástí všedních dní a využití jejích technologií ve světě sportu není výjimkou, když největší roli zatím hraje ve sportu vrcholovém. V posledních letech se tak stala pomocníkem v oblastech, jako jsou tréninkové metody, hodnocení výkonu sportovců, zapojení fanoušků nebo asistentem rozhodčích. Stejně jako v ostatních oblastech ale přináší umělá inteligence a její rychlá expanze mnoho právních otázek spojených s ochranou zúčastněných subjektů, když v souvislosti se sportem musí být brána v úvahu také specifická povaha tohoto prostředí a s tím spojená potřeba případného zavedení nových právních pravidel.

HLAVNÍ TÉMA

Co se týče aktuální i budoucí právní úpravy umělé inteligence (AI) na evropské úrovni, a to ať už ve sportu nebo obecně, je hlavní regulační autoritou Evropská unie. Aktuálně pak máme dva relevantní dokumenty, ze kterých můžeme při hodnocení právní ochrany v souvislosti s AI vycházet – obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR), které vstoupilo v platnost již v roce 2018 a návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (návrh nařízení o umělé inteligenci), který v současné době stále prochází legislativním procesem v příslušných evropských institucích a jeho hlavním cílem je právě harmonizace pravidel pro umělou inteligenci a lze očekávat, že jeho přijetí, ať už v jakékoliv podobě, bude mít na aplikaci AI obecně i ve sportu obrovský dopad.

CO JE TO VLASTNĚ UMĚLÁ INTELIIGENCE?

Při nastavování nového právního rámce je jedním z nejdůležitějších faktorů správné nastavení pojmů a jejich definic. Samotná definice umělé inteligence je tak logicky předmětem rozsáhlých diskusí na vědecké i politické úrovni, když jednou z hlavních otázek pro politické orgány je, zda je možné vědecké definice pro právní a regulační účely vůbec užít. Bez toho, aniž bychom do problematiky definic zabředávali hlouběji, je užitečné si představit alespoň tu uvedenou právě v návrhu nařízení o umělé inteligenci. Dle tohoto návrhu je umělá inteligence: „Software, který je vyvinut pomocí jedné nebo více technik a přístupů uvedených v příloze I, a který může pro danou sadu cílů definovaných člověkem generovat výstupy, jako je například obsah, predikce, doporučení nebo rozhodnutí ovlivňující prostředí, s nimiž komunikují.“

Výše uvedenou definici lze přitom dle mého názoru považovat za poměrně širokou, a to jak z hlediska vlastností umělé inteligence, tak z hlediska aktivit, které může dle této definice vykonávat. Skutečnost, že umělá inteligence může fungovat pomocí různých „technik a přístupů“, ač uvedených v jedné z příloh návrhu, totiž pouze otevírá další otázky spojené s odpovědností a transparentností umělé inteligence jako takové, když právě tyto instituty se mohou stát v případech spoléhání se na strojové učení a související techniky poměrně kritickými.

Kromě samotné definice může být pro účely nastavení právní regulace důležité také rozdělení umělé inteligence na subsymbolickou a symbolickou, když v případě subsymbolické umělé inteligence hovoříme o snaze umělé inteligence simulovat funkci lidského mozku včetně práce s neuronovými sítěmi a symbolická umělá inteligence se soustředí na deduktivní uvažování a logiku.

ROLE AI VE SPORTU

Pro lepší pochopení rizik užití AI ve sportu je důležité vědět, jak vlastně můžeme umělou inteligenci ve sportovním světě využít:

BÁRA STRAKOVÁ

Je advokátní koncipientkou Aegis Law a ve své praxi se věnuje zejména sportovnímu právu, litigacím, M&A a obchodnímu právu. Vystudovala Právnickou fakultu na Univerzitě Karlově a následně program Master in International Sports Law na ISDE Law Business School v Madridu, který je v oboru sportovního práva hodnocen jako nejlepší v Evropě. Své studium zakončila půlroční stáží v advokátní kanceláři CRESTA v Bruselu, kde měla možnost podílet se na zastupování hráčů a klubů působících v nejlepších evropských ligách. Mimo výše uvedené působila v minulosti v České asociaci fotbalových hráčů, absolvovala stáž v Českém olympijském výboru, je členkou komunikačního výboru mezinárodní neziskové organizace Women in Sports Law a autorkou blogu o sportovním právu. Má zkušenosti se zastupováním klientů v rámci sportovní arbitráže před tuzemskými i mezinárodními rozhodčími tribunály, jako je FAČR, BAT, FIBA a CEV. [✉](#)

Analýza výkonu – Umělá inteligence umožňuje hloubkovou analýzu výkonu hráčů zpracováním velkého množství dat ze senzorů, kamer a dalších sledovacích zařízení. To pomáhá trenérům a sportovcům identifikovat silné a slabé stránky a oblasti, které je třeba zlepšit.

Prediktivní analýza – Pomocí umělé inteligence je také možné analyzovat historická data a předpovídat výsledky zápasů, výkony hráčů, a dokonce i případná zranění. To pomáhá týmům přijímat informovaně rozhodnutí týkající se strategie, výběru sestavy a řízení hráčů.

Sledování hráčů – Systémy poháněné umělou inteligencí mohou sledovat pohyby hráčů v reálném čase pomocí počítačového vidění a technik strojového učení. Tato data jsou neocenitelná hlavně pro pochopení rozmístění hráčů, vzorců pohybu a úrovně únavy, což pomáhá při strategických úpravách během zápasů a optimalizaci tréninkových programů.

Prevence zranění – Algoritmy umělé inteligence mohou analyzovat biomechanická data a identifikovat potenciální rizika zranění u sportovců. Sledováním faktorů, jako je mechanika pohybu a pracovní zátěž, mohou týmy zavést preventivní opatření ke snížení pravděpodobnosti zranění a optimalizaci zdraví a výkonnosti hráčů.

Zapojení fanoušků: Technologie řízené umělou inteligencí mají také schopnost zlepšit zážitek fanoušků, a to poskytováním personalizovaného obsahu, statistik v reálném čase a interaktivních funkcí, když se dokážou přizpůsobit individuálním preferencím fanoušků tak, aby byli informováni a zapojeni nejen před, ale také během a po zápase.

Asistence rozhodčích: V současné době se vyvíjejí systémy umělé inteligence, které pomáhají rozhodčím při přijímání přesných a včasných rozhodnutí během zápasů. Technologie pro přezkoumání videa využívající umělou inteligenci mohou rychle analyzovat sporné situace a poskytnout rozhodčím další informace, aby mohli rozhodovat na základě informací.

Scouting – Algoritmy umělé inteligence jsou schopné analyzovat údaje o hráčích z různých zdrojů, aby mohly identifikovat talenty, posoudit jejich potenciál a pomoci klubům přijímat rozhodnutí o případných přestupech. Týmy tak mohou efektivněji objevovat nadějně sportovce a sestavovat konkurenceschopné soupisky.

Při využívání umělé inteligence výše uvedenými způsoby je třeba brát v úvahu hlavně rozdělení odpovědnosti mezi zapojené subjekty a zároveň transparentnost, která by měla být při užití umělé inteligence těmto subjektům zaručena. Je tak nutné zvážit nejen odpovědnost poskytovatelů technologií, ale také povinnosti a schopnosti těch, kteří

umělou inteligenci ke svému fungování používají, a to ať už se jedná o sportovní kluby, federace, ligy, samotné sportovce či trenéry nebo třeba rozhodčí. Aby byla odpovědnost subjektů co nejvíce minimalizována, je nezbytné, aby byly jejich práva a povinnosti spojené s užíváním umělé inteligence přiměřené jejich schopnostem a znalostem.

A právě odpovědnost některých subjektů ve sportovním sektoru může na otázku nedostatečných technologických kompetencí kompletních informací narazit – a to hlavně mimo vrcholový sport, kde jsou lidské i finanční zdroje omezenější. Proto je dle mého názoru při přípravě právních předpisů velmi důležité zvážit hlavně princip předběžné opatrnosti a omezit používání umělé inteligence ve sportu za účelem ochrany zúčastněných subjektů pouze na ty technologie, které jsou pro tyto subjekty dostatečně jasné, jejich použití jednoduše vysvětlitelné a pro užití ve sportu tak bezpečné.

PROBLEMATIKA OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Jak již bylo uvedeno v úvodu tohoto textu, ochrana osobních údajů a jejich zpracování se v evropském kontextu již od roku 2018 řídí nařízením GDPR. Podle článku 4 GDPR se osobními údaji rozumí „veškeré informace týkající se identifikované nebo identifikovatelné fyzické osoby“, a zpracováním se rozumí „jakákoliv operace nebo soubor operací prováděných s osobními údaji nebo soubory

BĚHEJ LESY 2024
2015—2024

SLAVÍME DESÁTOU SEZONU!

KARLŠTEJN	20. 4. 2024
BRDY	18. 5. 2024
ŽELEZNÁ RUDA	1. 6. 2024
TÝMOVKA	21.–23. 6. 2024
KLÍNOVEC	20. 7. 2024
BÍLÁ	3. 8. 2024
JIZERSKÁ	24. 8. 2024
LEDNICE	7. 9. 2024

INZERCE ▶

ZAKLÁDÁJÍCÍ PARTNER

LESYČR

HLAVNÍ PARTNEŘI

Dr.Max+

GENERALI INVESTMENTS

PENNY.

SKUPINA ČEZ

PLATEBNÍ PARTNER

mastercard CSOB

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

nova

OFICIÁLNÍ PARTNEŘI

CRAFT

VOLVO

PARTNEŘI

DB SCHENKER

ENERVIT

HLAVNÍ TÉMA

osobních údajů“. Z výše uvedeného přehledu užití AI ve sportu je nadevše jasné, že užití osobních údajů sportovců je pro takové užití nutné a aplikace GDPR je tak nezbytná.

První problém, který v souvislosti s užitím osobních údajů vyvstává, je rozdělení rolí správce a zpracovatele osobních údajů a s tím související práva a povinnosti. V kontextu sportu se pak dle mého názoru nabízí tři možná řešení:

- a) sportovní organizace (klub/svaz) je zároveň zpracovatelem i správcem, zatímco poskytovatel AI je třetí – a zcela externí stranou;
- b) sportovní organizace (klub/svaz) je správcem údajů a poskytovatel AI je zpracovatelem; anebo
- c) sportovní organizace a poskytovatel jsou společně správcem i zpracovatelem.

Správné nastavení výše uvedeného je přitom klíčové, a to právě z důvodu rozdělení odpovědnosti a řádným dodržováním pravidel GDPR. V případě, kdy by se subjekty na jednom z výše uvedených rozdělení rolí nedohodly, lze předpokládat, že bude mít konečné slovo ve věci příslušný soud.

Další otázkou je samotný důvod zpracování osobních údajů, když dle GDPR je zákonné takové zpracování, které je nezbytné pro účely oprávněných zájmů správce. Ačkoliv by se tyto zájmy mohly shodovat se zájmy daného klubu či sportovní federace, je stále nutné porovnat tyto zájmy se zájmy samotného sportovce, jehož údaje jsou zpracovávány. Když se pak zamyslíme nad zpracováním osobních údajů na základě souhlasu daného subjektu, vyvstává otázka, zda lze účast ve sportovním klubu považovat ve vztahu k užívání údajů sportovce pro účely umělé inteligence (vzhledem k jeho intenzitě) za dostatečně informovaný a svobodný souhlas. Je tedy důležité, aby sportovní kluby (a případně další správci osobních údajů) předtím, než údaje sportovců pro účely AI použijí, zajistily, že jsou

jejich souhlasy s tímto užitím skutečně uděleny svobodně a s plným vědomím užití takového zpracování. Vždy je navíc potřeba pořádně zvážit, jakým způsobem je zpracování osobních údajů sportovce prováděno a zda je z hlediska platných právních předpisů a etických normativů oprávněné.

V neposlední řadě je potřeba vzít v úvahu také skutečnost, že GDPR zakazuje zpracování osobních údajů týkajících se zdraví, pokud není naplněna jedna z daných výjimek – a to například již zmíněný souhlas subjektu údajů, ochrana životně důležitých zájmů, zpracování pro účely prevence, nebo povolení prostřednictvím vnitrostátního práva členských států. Právě prevence by dle mého názoru mohla poskytnout prostor pro využívání AI ve sportu, a to v souvislosti s prevencí zranění sportovců, avšak znovu za splnění daných podmínek a respektování práv subjektů údajů.

Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že ačkoliv rychlost rozvoje AI nekoresponduje s rychlostí nastavení právních předpisů a jejich harmonizaci, máme už nyní alespoň určité záchytné body, kterých se lze při ochraně zúčastněných subjektů zachytit a držet. Do budoucna tak lze jen doufat, že k dostatečné ochraně a informovanosti subjektů skutečně dojde a AI tak nebude – nejen ve světě sportu, trojským koněm, ale naopak dobrým sluhou. &

PŘI PŘÍPRAVĚ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ JE VELMI DŮLEŽITÉ ZVÁŽIT HLAVNĚ PRINCIP PŘEDBĚŽNÉ OPATRNOSTI A OMEZIT POUŽÍVÁNÍ UMĚLÉ INTELIGENCE VE SPORTU ZA ÚČELEM OCHRANY ZÚČASTNĚNÝCH SUBJEKTŮ POUZE NA TY TECHNOLOGIE, KTERÉ JSOU PRO TYTO SUBJEKTY DOSTATEČNĚ JASNÉ, JEJICH POUŽITÍ JEDNODUŠE VYSVĚTLITELNÉ A PRO UŽITÍ VE SPORTU TAK BEZPEČNÉ.